

Sygn. akt VIII U 823/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Gliwicach

sprawy T. L. (L.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 27 kwietnia 2015 r. i 28 lipca 2015r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu T. L. prawo do emerytury od dnia (...)

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt: VIII U 823/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2015 r. - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił T. L. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015r., poz. 748 ze zm.) w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie 24 lata i 6 miesięcy, a także 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ponadto organ rentowy nie zaliczył T. L. na poczet okresów składkowych i nieskładkowych pracy w gospodarstwie rolnym dziadka od dnia 25 marca 1971r. do dnia 15 kwietnia 1985r., z uwagi na nieuznanie pod względem formalnych przedłożonych przez ubezpieczonego zeznań świadków.

Na skutek odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od powyższej decyzji, organ rentowy po ponownym przeanalizowaniu sprawy wydał kolejną decyzję z dnia 28 lipca 2015 r., na podstawie której ponownie odmówiono T. L. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015r., poz. 748 ze zm.) w związku z § 4 Rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ale z tej przyczyny, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, bowiem uznano mu pracę w gospodarstwie rolnym, ale w dalszym ciągu nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 4 lata, 5 miesięcy i 27 dni. W ocenie organu rentowego ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

T. L. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 27 kwietnia 2015r. i z dnia 28 lipca 2015 r. wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury.

Wskazał, że nie sposób zgodzić się z decyzjami odmownymi z tego powodu, że ubezpieczony nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż jego zakład pracy w P. został zlikwidowany w 1992r. Ubezpieczony podniósł, że w okresach zatrudnienia od dnia 7 maja 1979r. do 15 kwietnia 1985r. oraz od dnia 17 stycznia 1986r. do dnia 30 września 1992r. pracował w szczególnych warunkach, jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. L., urodził się w dniu (...)

W dniu 25 lutego 2015 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury.

Po przeanalizowaniu sprawy, decyzją z dnia 27 kwietnia 2015 r. organ rentowy odmówił T. L. prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił 25 lat składkowych i nieskładkowych, oraz 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W szczególności nie zaliczył T. L. na poczet okresów składkowych i nieskładkowych pracy w gospodarstwie rolnym dziadka od dnia 25 marca 1971r. do dnia 15 kwietnia 1985r., z uwagi na nieuznanie pod względem formalnych przedłożonych przez ubezpieczonego zeznań świadków.

Po wniesieniu odwołania od powyższej decyzji, ponownie przeanalizowano stan sprawy, w konsekwencji decyzją z dnia 28 lipca 2015 r. organ rentowy uznał, iż ubezpieczony udowodnił łącznie 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych wraz z okresami uzupełniającymi, albowiem uznano mu okres pracy w gospodarstwie rolnym, jednakże nadal w ocenie organu rentowego - nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 4 lata, 5 miesięcy i 27 dni i w konsekwencji wydał odmowną decyzję z dnia 28 lipca 2015 r. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od dnia 7 maja 1979r. do 15 kwietnia 1985r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. oraz od dnia 17 stycznia 1986r. do dnia 30 września 1992r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z.o.o. Zakład (...) w P., gdzie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3, 5 tony. Gdyż za kresy te ubezpieczony nie przedstawił świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

T. L. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego

W okresie pracy od dnia 7 maja 1979r. do 15 kwietnia 1985r. ubezpieczony był zatrudniony w Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Kombinat przekształcał się wielokrotnie, a ostatecznie funkcjonował jako Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe (...) Sp. z.o.o. Zakład (...) w P., gdzie ubezpieczony pracował od dnia 17 stycznia 1986r. do dnia 30 września 1992r.

Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. jak i spółka (...) zajmowało się uprawą warzyw, głównie pomidorów, ogórków i papryki, powierzchnia ziemi uprawnej przedsiębiorstwa wynosiła 30 hektarów (było to drugie co do

wielkości obszaru szklanego przedsiębiorstwo w kraju). Zakład dysponował ponad dziesięcioma samochodami ciężarowymi marki: K., J., S., L., a także samochodami marki S. typu chłodnia. W przedsiębiorstwie były samochody o mniejszej ładowności, ale nimi jeździli inni kierowcy, którzy mieli inne kwalifikacje.

Ubezpieczony jeździł najczęściej S. 244 rs, był to samochód rolniczo-skrzyniowy i miał ładowność sześciu ton, tym niemniej skarżący prowadził także inne samochody ciężarowe o ciężarze powyżej 3,5 tony. Zadaniem skarżącego było rozwożenie plonów samochodem ciężarowym, nadto woził sadzonki, torf, nawozy, węgiel, olej, paliwo do stołówki i mieszkań oraz mazut do kotłowni. Wożąc ciecze jeździł tzw. beczkowitzem. Odwołujący rozwoził też skrzynki i inne produkty potrzebne do rozpoczęcia kolejnego sezonu. Po sezonie ubezpieczony transportował także samochodem ciężarowym ciągniki, silniki i inne maszyny.

Skarżący nie był kierowany do żadnej innej pracy.

Do obowiązków ubezpieczonego należało również rozładowanie plonów na zakładzie czy na giełdzie (do której to pracy miał także pomocników).

Ubezpieczony jeździł na trasach krajowych, do Ż., do P. czy do C..

Kiedy samochód miał awarię ubezpieczony wykonywał jedynie drobne, doraźne naprawy w czasie trasy. Na terenie przedsiębiorstwa był warsztat mechaniczny, w związku z czym naprawami samochodów ciężarowych zajmowali się zatrudnieni w przedsiębiorstwie mechanicy, którzy na bieżąco usuwali usterki. Samochody rzadko ulegały awariom, około raz na dwa miesiące, odbywały się także przeglądy samochodów. Jeśli nie było pełnej obsady kierowców ubezpieczony przesiadał się na inny samochód i rozwoził towar. Przez okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie zatrudnieni kierowcy, w tym ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w postaci mleka.

Razem z odwołującym do 1992r. pracowali J. I. i J. M..

Świadek J. I. pracował w Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. od 1.08.1975r. do 1992r. początkowo jako mechanik, a następnie kierowca samochodu ciężarowego ciężarze powyżej 3,5 ton. Początkowo skarżący jeździł samochodem marki S., ale później przesiadał się na większe samochody, kiedy jakiś kierowca był na chorobowym.

Świadek J. M. także był zatrudniony w Kombinacie (...) w P. do 1992 roku na stanowisku kierowcy (...). Ubezpieczony pracował wtedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca, J. M. zauważył w okresie pracy w przedsiębiorstwie, że ubezpieczony prowadził wyłącznie samochody ciężarowe, mimo że na zakładzie były też samochody o mniejszym ciężarze, ale jeździli nimi inni kierowcy.

Odwołujący nie otrzymał od pracodawcy świadectwa wykonywania pracy warunkach szczególnych. W chwili obecnej w.w. zakłady pracy już nie istnieją.

Z akt osobowych wynika, a w szczególności z dokumentacji płacowej, iż w spornych okresach skarżący otrzymywał dodatki za pracę w warunkach szczególnych.

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o akta osobowe, akta organu rentowego, zeznania świadków J. I. i J. M., przesłuchania stron.

Sąd uznał wyżej wymienione dowody za wiarygodne i mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Zgromadzona dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków są spójne, wzajemnie się uzupełniają, jak również korespondują z zeznaniami ubezpieczonego. Wszyscy świadkowie mają szczegółowe informacje na temat miejsca, czasu i charakteru wykonywanej przez niego pracy, albowiem byli jego współpracownikami, w szczególności J. I. i J. M. byli w zakładzie pracy kierowcami samochodów ciężarowych, podobnie jak odwołujący i jeździli z nim na kursy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015r., poz. 748 ze zm.) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat w przypadku mężczyzny,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawał fakt posiadania przez ubezpieczonego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, przy spełnieniu pozostałych przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia w obniżonym wieku emerytalnym w rozumieniu art. 184 ustawy o FUS, tj. ukończeniu 60 roku życia oraz legitymowaniu się 25-letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony udowodnił wymagany 15-letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych,

Jak ustalono, w spornych okresach tj. od dnia 7 maja 1979r. do 15 kwietnia 1985r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. oraz od dnia 17 stycznia 1986r. do dnia 30 września 1992r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z.o.o. Zakład (...) w P. - świadczył pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy..

Wykonywane przez ubezpieczonego prace są wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającym wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W dziale VIII wykazu A, pod poz. 2 figurują bowiem prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników, samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Sąd uznał, że skarżący wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie od dnia 7 maja 1979r. do 15 kwietnia 1985r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw (...) w P. oraz od dnia 17 stycznia 1986r. do dnia 30 września 1992r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) Sp. z.o.o. Zakład (...) w P.. Ubezpieczony pracował w w/ w okresie w zakładzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prowadząc samochody ciężarowe. Jeździł na trasach krajowych z plonami, takimi jak pomidory i ogórki. Nadto woził inne materiały – torf, nawozy, sadzonki, skrzynki, mazut, paliwa czy olej, jak również maszyny rolnicze. Co prawda na stanie przedsiębiorstwa znajdowały się samochody o mniejszym ciężarze niż 3,5 tony, jednakże prowadzili je inni kierowcy posiadający odpowiednie uprawnienia.

Przedsiębiorstwo dysponowało około dziesięcioma samochodami ciężarowymi o tonażu powyżej 3,5 tony, marki K., J., S. bądź L.. Sporadycznie podczas trasy ubezpieczony musiał dokonywać drobnych, bieżących napraw. Zasadniczo jednak napraw, przeglądów i konserwacji samochodów dokonywali zatrudnieni w firmie mechanicy. Przedsiębiorstwo dysponowało własnym warsztatem mechanicznym. W razie usterki samochodu kierowca przebywał na warsztacie albo przesiadał się na inny samochód ciężarowy. T. L. pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W przedsiębiorstwie w P. odwołujący nie obsługiwał samochodów ciężarowych o mniejszym tonażu, gdyż należało to do kompetencji innych kierowców. W czasie pracy w zakładzie w P. zakres obowiązków ubezpieczonego nie uległ zmianie, mimo zmiany formy prawnej podmiotu zatrudniającego. Powyższe okoliczności pozwalają stwierdzić, że we wskazanym okresie odwołujący wykonywał prace w warunkach szczególnych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., wykaz A, dział VIII poz. 2.

Co prawda ze świadectwa pracy Kombinatu Państwowych Gospodarstw (...) w P. oraz ze świadectwa pracy z dnia 30 września 1992r. Przedsiębiorstwa Producyjno-Handlowego (...) Sp. z.o.o. Zakład (...) w P. wynika, że T. L. był zatrudniony na stanowisku kierowca. Jednakże ubezpieczony faktycznie pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i nie obsługiwał lżejszych samochodów.

Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie zostało mu wystawione przez pracodawcę po rozwiązaniu z ubezpieczonym stosunku pracy. Natomiast ubezpieczony nie domagał się świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, jako że nie zdawał sobie sprawy, że pracodawca ma obowiązek je wydać.

Tym niemniej okoliczność wykonywania przez T. L. pracy w warunkach szczególnych została ponad wszelką wątpliwość wykazana w postępowaniu sądowym za pomocą przeprowadzonych dowodów, w szczególności zeznań świadków J. I. i J. M., a także zeznaniami ubezpieczonego. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. 2011r., Nr 237, poz. 1412) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy, a zeznania świadków przedstawia osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia. Natomiast Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, w sprawie o sygn. akt II URN 3/1995 uznał, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe wynikające z § 22 wskazanego rozporządzenia dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem, nie obowiązują ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje z dnia 27 kwietnia 2015 r. i z dnia 28 lipca 2015 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od (...)roku tj. od osiągnięcia przez ubezpieczonego wymaganego wieku.

SSO Jolanta Łanowy